

Nr 69.

Av herr **Lodenus m. fl.**, om beredande av möjlighet till ökning av antalet ledamöter i kommunernas fullmäktigerepresentationer.

Det vid 1946 års riksdag fattade beslutet om en allmän kommunreglering i syfte att skapa större och bärkraftigare borgerliga kommuner har börjat sättas i verket. Särskilda utredningsmän äro under länsstyrelsens överinseende samsatta med att utarbeta förslag till lämpliga kommunsammanläggningar. Sammankomster mellan utredningsmän och andra representanter för länsstyrelserna å ena sidan samt representanter för berörda kommuner å den andra ha ägt rum på olika håll inom landet. Stundom ha framlagda förslag mött starkt motstånd, i andra fall har det gått lättare att vinna förståelse för dem.

Det är klart att en så djupt ingripande åtgärd som denna kommunindelingsreform måste väcka mycken opposition till livs. Det måste samtidigt framstå såsom ett samhällsintresse att denna opposition inlänkas på förnuftiga banor, så att icke den kommunala självstyrelsen i fortsättningen har att kämpa med en steril motståndssanda ute i bygderna. Det skulle vara av stort värde om dessa krafter i stället kunde nyttiggöras inom de nya kommunerna. Detta möter emellertid svårigheter bl. a. på grund av de latituder för ledamotsantal som nu gälla för kommunernas fullmäktigerepresentationer. Dessa bestämmelser ha utan ändring överförts från 1862 års förordningar. De utgå från att kommuner normalt kunna ha lägre invånarantal än 2 000 och stadga för denna kommungrupp ett maximiantal av 20 fullmäktige. Nästa kommungrupp, mellan 2 000 och 5 000, har erhållit möjlighet att utse intill 25 fullmäktige, kommuner med 5 000—10 000 invånare intill 30 och kommuner med mer än 10 000 intill 40 fullmäktigeledamöter.

Om, såsom nu kan inträffa, en kommun med ett invånarantal av 100—500 invånare sammanlägges med en kommun på 5 000 invånare, bli utsikterna för den mindre kommunen att erhålla representation i fullmäktige praktiskt taget inga. Man kan förstå de kommunalmän, som under sådana omständigheter till varje pris önska motsätta sig en sammanläggning. Sammanläggningen måste nämligen åtminstone innan kommunerna hunnit växa samman betyda ett utsläckande av självstyrelsen i den lilla kommunen. Inte minst ur psykologisk synpunkt synes det därför vara befogat att i lagstiftningsväg öka möjligheterna för de små kommunernas invånare att efter sammanläggningen erhålla representation inom den större enhetens beslutande organ.

Under återopande av vad sålunda anförts få vi därför hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning om sådan ändring av nu gällande bestämmelser i 30 § lagen om kommunalstyrelse på landet och 10 § lagen om kommunalstyrelse i stad att där angivna latituder för maximalt antal fullmäktige vidgas.

Stockholm den 22 januari 1947.

Gunnar Lodenius.

K. A. Westman.

Gust. E. Andersson.

Jon N. Jonsson.

Gust. Sundelin.
